

Nr 361.

Av herr **Björkman** i Norrköping, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 356, angående provisorisk förhöjning av tullsatserna för vissa industriprodukter.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 356 omnämnes bland ansökningar om tullskydd även tulltaxerubrik 13, arbeten av glimmer, vilken rubrik dock ej medtagits i den kungliga propositionens yrkande.

Bland de många varor, som under krigsåren voro föremål för restriktiva åtgärder från utlandets sida, var emellertid även glimmer och arbeten därav, vilket förhållande förorsakade den inhemska elektriska industrien stora svårigheter. Glimmer är nämligen ett värdefullt isoleringsmaterial, och en på papper eller väv framställd kaka, hopfogad av tunna glimmerblad benämnd mikanit, har i olika former fått en synnerligen stor användning såsom isolering i elektriska maskiner och apparater.

Ehuru råmaterialet finnes inom Sverige i de bohusländska fältspatsgruvorna, så hade någon inhemsk tillverkning av glimmerarbeten ej kommit till stånd, förrän den under kriget uppkomna bristen på varan tvingade till försök att inom landet framställa ifrågavarande, för den elektriska industrien nödvändiga förbrukningsartikel. Experimenten slogo väl ut, i det man av svensk glimmer lyckades framställa ett utmärkt fabrikat, tack vare vilket den elektriska industrien kunde utan avbrott arbeta vidare.

Efter kriget har den inhemska glimmertillverkningen genom vunna erfarenheter och dyrbara experimentkostnader moderniserats och förbättrats, så att denna industri numera står rustad att kunna fylla hela den svenska elektriska industriens årsbehov med ett fullgott fabrikat av olika glimmerarbeten.

Ehuru ifrågavarande tillverkning uppstått under kriget, är den därför ingalunda att räkna till de s. k. kristidsindustrierna. Industrien ifråga tillverkar nämligen fullt förstklassiga produkter, till priser, som

under normala förhållanden skulle möjliggöra konkurrens med utländska fabrikat, samt arbetar dessutom, såsom förut nämnts, med svenskt råämne.

Från mitten av förra året har emellertid en fortgående försämring i denna industris avsättningsmöjligheter förmärkts, vilket förorsakat driftsinskränkningar både i gruvdriften och tillverkningen av färdigfabrikat. Ifrågavarande tillverkning är nu hotad att fullkomligt lamslås om icke åtgärder vidtagas till dess undsättning.

Den minskade avsättningen är givetvis delvis beroende på att den inhemska elektriska industrien på grund av den utländska konkurrensen tvingats till driftsinskränkningar, men huvudorsaken är dock, att de svenska elektriska firmorna börjat att åter inköpa sitt behov av glimmerarbeten från utlandet, särskilt Tyskland, på grund av därstädes gällande lägre priser.

Orsakerna till prisdifferensen mellan de svenska och utländska glimmerfabrikaten äro främst att söka i de i Sverige rådande högre arbetslönerna, vilka för en fabrikation som denna spelar en avsevärd roll, då arbetslönerna utgöra en så väsentlig del av självkostnadspriset som ungefär 50 procent.

Beträffande den tyska konkurrensen så tillkommer dessutom en hel del andra kända orsaker, som sammanhånga med den låga tyska valutan. Givet är, att även en del andra förhållanden bidra till att en så nystartad industri som denna ej genast kan bliva i prishänseende fullt konkurrenskraftig med de större utländska fabrikerna, men äro dessa orsaker säkerligen av övergående art.

För glimmerfabrikationens bestånd är därför ett tullskydd åtminstone under de närmaste åren absolut nödvändigt.

På grund av den olika bearbetning, som måste nedläggas på glimmerförädlingen (plattor, rör, etc.) är en värdetull bäst ägnad att skydda industrien, och torde en tullsats av 15 procent å varuvärdet ej kunna anses för hög.

Glimmer och arbeten därav hänföras i nu gällande tulltaxa till tulltaxerubrik 13 utan tull. I detta sammanhang kan även omnämnas att glimmerarbeten enligt 1906 års tulltaxa drogo en tull efter 10 eller 15 procent av värdet såsom hänförliga till »ej specificerade redskap» eller »till varor ej specificerade arbetade». Orsaken att dessa varor i nu gällande tulltaxa upptogos som tullfria är enligt kommittébetänkandet att någon tillverkning av glimmerarbeten vid tiden för taxans utarbetande ej fanns inom landet.

På grund av vad ovan anförts får jag hemställa,

att riksdagen måtte besluta att rubrik 13 i gällande tulltaxa måtte erhålla följande förändrade lydelse:

13 a) Glimmer, oarbetad eller pulveriserad även färgad;

talk även malen, samt sjöskum, oarbetad även konstgjord..... fria

b) Arbeten av glimmer ej s. n. 100 kr.... 15 kr.

Stockholm den 11 maj 1921.

G. A. Björkman.

